

Sygn. akt II Ka 439/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **22 grudnia 2015 r.**

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący SSO. Anna Łaszczych (spr.)

Sędziowie SO. Michał Pieńkowski

SO. Marek Konrad

Protokolant Ewa Chrzczonowska

w obecności Prokuratora Okręg. Tomasza Mierzejewskiego

oraz przy udziale oskarżyciela posiłkowego R. T.

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015 r.

sprawy A. T.

oskarżonego o przestępstwo z art. 300 § 2 k.k. w zb. z art. 300 § 1 k.k. w zb. z art. 302 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrołęce

z dnia 22 października 2015 r. sygn. akt II K 992/14

o r z e k a :

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. D. kwotę 516,60 złotych (w tym podatek VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,
3. zwalnia oskarżonego od kosztów i opłat sądowych za drugą instancję.

Sygn. akt II Ka 439/15

UZASADNIENIE

AndrzejTadeusz T. został oskarżony o to, że:

w dniu 21 grudnia 2011 r. w O., będąc właścicielem Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z/s w R., wobec grożącej mu niewypłacalności, nie mogąc zaspokoić wszystkich wierzycieli, działając w celu udaremnienia wykonania nakazu zapłaty z dnia 8 marca 2011 r. sygn. Akt V GNe 144/11, wydanego przez Sąd Rejonowy w Suwałkach i udaremnienia w ten sposób zaspokojenia swojego wierzyciela - R. T., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Usługowo-Budowlane (...) w S., zbył w całości na rzecz jednego z wierzycieli - G. T. składniki swego zagrożonego zajęciem majątku w postaci wartości nakładów poniesionych na inwestycje rozpoczęte i

niezakończone - budynek usługowy z częścią administracyjną i budynek gospodarczy o łącznej wartości 524.041,77 zł oraz ruchomości - zestawy komputerowe, kserokopiarkę, laptop, aparaty telefoniczne i inne przedmioty wyposażenia biurowego o łącznej wartości 25.469,74 zł, działając w ten sposób na szkodę R. T.

to jest o czyn z art. 300 § 2 k.k. w zb. z art. 300 § 1 k.k. w zb. z art. 302 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia

22 października 2015 roku w sprawie sygn. akt II K 992/14:

1. oskarżonego A. T. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu, z tym, że przyjął, iż oskarżony A. T. w dniu 21 grudnia 2011 roku był jedynym współnikiem Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z/s w R. i Prezesem Zarządu tej Spółki i za to na podstawie art. 300 § 2 k.k. w zb. z art. 300 § 1 k.k. w zb. z art. 302 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. skazał go, zaś na podstawie art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie wymierzonej oskarżonemu w pkt 1 kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okresy próby wynoszący 2 (dwa) lata;
3. na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego R. T. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Usługowo - Budowlane (...) R. T. w S. kwoty 37 205,46 (trzydzieści siedem tysięcy dwieście pięć złotych czterdzieści sześć groszy) złotych;
4. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy oskarżonego ustanowionego z urzędu adw. J. D. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu kwotę 723,24 (siedemset dwadzieścia trzy 24/100) złote brutto, w tym 23 % VAT;
5. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i przejmuje je na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższy wyrok w części orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem (pkt 3 wyroku) na korzyść oskarżonego A. T. zaskarżył jego obrońca.

Na podstawie art. 427 § 1 i art. 438 pkt 2 k.p.k. obrońca zarzucił zaskarżonemu wyrokowi mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania mianowicie obrazę art. 415 § 5 k.p.k. (obecnie art. 415 § 1 k.p.k.) polegającą na orzeczeniu wobec oskarżonego, obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w sytuacji gdy o roszczeniu wynikającym z popełnienia tegoż przestępstwa wcześniej już prawomocnie orzeczono w postępowaniu cywilnym.

Podnosząc powyższy zarzut obrońca oskarżonego wniósł o:

zmianę zaskarżonego wyroku w części objętej apelacją poprzez uchylenie orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego A. T. jest niezasadna i nie została uwzględniona.

Nietrafny jest podnoszony przez obrońcę oskarżonego A. T. w apelacji zarzut obrazę przepisów postępowania, mianowicie art. 415 § 5 k.p.k. (obecnie art. 415 § 1 k.p.k.). Przepis art. 415 § 5 zd. 2 k.p.k. stanowił, że nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznana krzywdę nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono.

Istotnie nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Sąd Gospodarczy w Suwałkach V Wydział Gospodarczy dnia 8 marca 2011 r. w sprawie sygn. akt V GNC. 144/11 zasądzono od Przedsiębiorstwa (...) Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością w R. na rzecz R. T. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Usługowo – Budowlane (...) R. T. w S. kwotę 37.205,46 złotych wraz z umownymi odsetkami oraz zwrot kosztów procesu. Nakaz ten jest prawomocny i wykonalny. Wcześniejsze zasądzenie od spółki na rzecz pokrzywdzonego kwoty należnej tytułem wynagrodzenia za wykonane w ramach umowy roboty, nie przekreśla orzeczenia wobec oskarżonego obowiązku naprawienia wyrządzonej przez niego przestępstwem pokrzywdzonemu szkody.

Określona w art. 415 § 5 zd. 2 k.p.k. w tym wypadku klauzula antykumulacyjna nie będzie miała zastosowania, gdyż klauzula ta wymaga dla swojego zastosowania zaistnienia zarówno podmiotowej, jak i przedmiotowej tożsamości rozstrzygnięcia o orzeczeniu. Wskazana tożsamość jest swoistym ograniczeniem klauzuli antykumulacyjnej zawartej w tym przepisie, pozwalającym na jej stosowanie, a więc na wyłączenie możliwości obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz nawiązki, jedynie w takich sytuacjach, kiedy doszło już do prawomocnego rozstrzygnięcia o roszczeniu bądź w przedmiocie tego roszczenia toczy się postępowanie, ale pomiędzy tymi samymi stronami, to jest – pomiędzy oskarżonym i pokrzywdzonym (postanowienie SN z dnia 7.11.2014 r., IV KK 129/14). Oznacza to, że zakaz ten obowiązuje tylko wtedy, kiedy w innym postępowaniu rozstrzygnięto już bądź zainicjowano postępowanie odnośnie tego samego roszczenia tej samej osoby bądź podmiotu (wyrok SA w Katowicach z dnia 29.05.2013 r., II AKa 62/13).

Przestępstwo popełnione przez oskarżonego A. T. na gruncie prawa cywilnego kwalifikowane jest jako umyślny delikt, który również sam w sobie zgodnie z art. 415 k.c. stanowi podstawę odpowiedzialności osoby winnej jego zaistnienia. W niniejszej sprawie mamy zatem do czynienia ze zbiegiem odpowiedzialności kontraktowej spółki i deliktowej oskarżonego. Oskarżony i spółka są zobowiązani spełnić na rzecz pokrzywdzonego R. T. to samo świadczenie, ale z różnych tytułów prawnych.

W każdym razie czym innym jest odpowiedzialność cywilna spółki z o.o. lub innej osoby prawnej będącej z punktu prawa cywilnego stroną stosunku prawnego, a czym innym odpowiedzialność osób fizycznych reprezentujących ten podmiot w ramach realizacji obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem. Z racji braku tożsamości osoby zobowiązanej nie są to bowiem roszczenia tożsame, a tylko takich dotyczy kategoryczna regulacja z art. 415 § 5 zd. 2 k.p.k. (wyrok SA w Białymstoku z dnia 26.06.2013 r., II AKa 108/ 13).

W świetle stanowiska zawartego w powołanych wyżej orzeczeniach Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych w Katowicach oraz w Białymstoku, które Sąd Okręgowy w pełni podziela, orzeczenie przez Sąd I instancji na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wobec oskarżonego obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego R. T. należnej mu kwoty uznać należy za słuszne.

Z tych względów z mocy art. 437 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy orzekł, jak w wyroku.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze orzeczono na zasadzie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych z późniejszymi zmianami, zaś o wynagrodzeniu za obronę z urzędu na podstawie § 14 ust. 2 pkt 4 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z późniejszymi zmianami.